

OBECNÍ ČTVRTLETNÍK ŘITKA

LÉTO
2023
Ročník VII.

Popáté na třech trasách
pochodu Pičín – Řitka
po dvou - i po čtyřech ...

BLAHOPŘEJEME!

Rádi se připojujeme ke všem gratulantům, kteří na jaře tohoto roku měli to potěšení pográtulovat nestárnoucímu „koňákovi“, majiteli Usedlosti Veselka a rovněž obětavému obecnímu zastupiteli, který má ve svém sportovním areálu neobyčejně vstřícný postoj pro rozličné místní akce –

**LUDVÍKOVI
FILÍPKOVI**
k jeho
80 narozeninám

Máme

Umíme

vše potřebné pro vaši zahradu

- letničky
- trvalky, okrasné trávy
- okrasné keře, stromy
- sadba zeleniny
- ovocné dřeviny
- vodní a bahenní rostliny, lekníny

vám pomoci se vším v zahradě

- návrhy a realizace
- biobazeny
- jezírka
- zelené střechy
- údržby zahrad
- hrubé a jemné terénní práce

Zastavte se v našem zahradnictví v Černošicích u příjezdu z Radotína.
V případě realizací a údržby zahrad se nám ozvěte na 602 365 175
nebo gardeo@gardeo.cz a můžeme začít!

GARDEO | U Vodárny 1450, Černošice, tel.733 587 769

MILÍ ČTENÁŘI

Tenhle rok s lichou číslicí na konci, se zimou, která k nám byla – s ohledem na aktuální situaci – více než milosrdná, se nejprve nemohl rozhoupat, aby pak nabral obrátky, až jsme se zničehonic ocitli před dovolenými i prázdninami, což je významově jedno a totéž... Pravda – počasí „haprovalo“ docela podle geometrické sinusovky: chvíli teplo – chvíli chladno, ale protože lidská paměť je někdy kratší než od jednoho konce dne k druhému, ono to tak, přiznejme si, vlastně tak trochu bylo vždycky, a hlavně – jak kde... A stejně tak nevíme, co anebo kdo na nás tam, kde budeme po zásluze odpočívat, čeká. Za všechny, kteří se podílejí na vydávání a tvorbě vašeho, a tedy obecního zpravodaje, vám co nejpříjemnější pobyt a hromadu příštích vzpomínek přeje

VAŠE REDAKCE

TAK UŽ ZASE ROSTOU V MECHU!

Jezdívám s tátou často na houby. Vstali jsme už kolem druhé hodiny ráno, máma nám dala do hliníkové krabice s kulatými rohy karbanátky, vajíčka natvrdo a do plastové láhve s uzávěrem, který byl zároveň kalíškem, navařila čaj. Došli jsme pěšky na nádraží Praha – Smíchov, severní nástupiště, to nám zabralo tak třičtvrtě hodiny, navíc to bylo z kopce, tedy z Košíř na Smíchov, a pár minut před třetí usedli do osobáčku, který nás dovezl do Králova Dvora za Berounem. Tam jsme pak po asi deseti-minutovém přesunu došli na autobusové nádraží. Začínalo svítat, když přijel autobus směrem Broumy – Skryje, nasedli jsme do něj a krátce po páté hodině ranní jsme vystupovali na začátku lesa za vesničkou Broumy, u hájovny Bušohrad (dnes se ta cesta autem dá zvládnout za necelou hodinu). Zavonělo jehličí a taky houby, za kterými jsme sem vlastně přijeli, ale to už jsme pod podrážkami bot ucítili mechovou hebkost a příjemně měkko napadaného jehličí a loňského listí.

Táta to tu znal jako svoje boty a celé dopoledne jsme plnili plátěný pytel, který si sám ušil z kousku cely, se kterou možná kdysi jezdil do přírody, a dnem z okrově rezavé, pěkně silné hověziny.

Táta kouřil a hodně. Já to vždycky nenáviděl a dodnes mi cigaretový kouř vadí, ale tehdy, v lese, jsem byl rád, že bafe z těch svých globusek, kterých mu mnohdy za den

nestačilo ani pět balíčků. Naneštěstí jsme v domě měli trafiku, tak jsem musel často chodit nakupovat ty bleďomodré krabičky s globusem na přední straně.

Tady ale, v lese, jsem byl rád, že na mě občas foukl dým a zahnal dotěrné příslušníky komářího národa. Nevím,

jak to dělal, ale vždycky bylo pěkné počasí, a tak, když jsme kolem druhé odpoledne čekali na autobus domů, měli jsme plátěný vak většinou až po okraj plný.

Dojeli jsme poslední karbanátky, dopili čaj a nastoupili do modrého autobusu a vyrazili domů.

Na to všechno jsem si vzpomněl, když mi kamarád Tomáš poslal tuhle fotku z konce letošního května. Tak přeci ještě rostou!

Zase nastal čas smaženic a sušení, dnes už to není sice na novinách jako to bývalo tenkrát, dnes se prodávají elektrické sušárny na houby, ale ta vůně hub, ta je pořád stejná. Jak se říká, čichové vjemy jsou nejsilnějším spouštěčem vzpomínek a tak pokračuje, když vidím, a hlavně cítím čerstvé houby, vzpomenu si na

tátu a na ty cesty za poddubáky, kozáky i křemenáči s cihlově červenými klobouky, žluté lišky a klouzky a babky s popraskanými sametovými kloboučky. A hlavně si vzpomenu na tátu, pro kterého byly houby stejnou vášní, jako pro Otů Pavla jeho ryby. Navíc, jezdili jsme do jeho kraje, do křivoklátských lesů, o kterých tak krásně psal

PAVEL ŠTĚDRÝ

KAM NÁS NOHY NESOU

aneb **MALÉ JUBILEUM**

Takhle klidně a bez nadsázky můžeme pojmenovat už **5. ročník** pochodu – běhu i cyklistické projížďky mezi dvěma podbrdskými vesnicemi s roztomile rozpustilými názvy Pičín a Řitka. Pořadatele netěší jen fakt, že se každoročně vracejí stovky natěšených tváří, z nichž některým časem přibyli potomci, co se jen tak nesou na ramenou, vezou v kočárcích či už si vykračují po svých, ale přibývá řada nových, a to i ze značně vzdálených končin naší vlasti. Letošní sportovně-společensko-pohodový svátek pohybu na čerstvém vzduchu provázelo slunečné, nicméně nanejvýš milosrdné počasí kolem dvaceti stupňů Celsia. Co chtít víc?

Zdeněk Lebl

Foto: autor

První ranní autobus tradičně pronajatý od firmy MARTIN UHER s. r. o. na řítecké návsi ještě nabírá ty pohodníky, kteří si přivstali, aby je stejně tradičně dopravil na pičínský start řítecký zastupitel Ivoš Leitner, který bus „kočíruje“. Chceme být u toho, takže s pro dobrou věc zaníceným a nezřídka ustaraným organizátorem Mílou Humhalem autem pádíme, tentokrát na návěs pičínskou, přímo na start před obecním úřadem.

Pokaždé se sem těším a slovem nepřeháním, když napíšu, že je pro mě snad až dojemná chvíle při pohledu na zdejší dámy zkrášlující sobotní dopoledne, před nimiž už se začínají zaplňovat startovní listiny jmény lidí – a kdyby na to přišlo i pejsků, těch je opravdu pozeňnaně – a které by i notorického škarohlída dokázaly převrátit na svou víru, že pohodové ráno věští řadu báječných zážitků!

Holt – máme to u pičínských „dobrých“, nám nabídli ale fakt znamenitý křupavý rohlík se sýrem a se salámem. Díky.

Organizační tým brzy ráno ladí zdárný provoz podniku – Maruška Léblová a Míla Matoušek před říteckým obecním úřadem

MALÉ RANNÍ INTERVIEW

A jak už popáté pochodnickou atmosféru vnímá ta, která za uskutečněním poloviny tohoto „podniku“ stojí celou vahou své funkce starostky obce?

Jaké jsou vaše bezprostřední pocity, když vidíte ty davy človíčků při registraci ve světle předešlých let?

Všechno nasvědčuje tomu, že letošní ročník bude mít nadstandardní účast a já jen doufám, že nepřekročí naše reálné možnosti.

Udělíte na startu nějaké rady nebo ponaučení?

Upozorňujeme návštěvníky, že v lese probíhá těžba, takže se musí chovat obezřetně a je zákaz rozdělávání ohně. Při samotné registraci nám podepisují, že se s těmito pravidly seznámili a souhlasí s nimi.

Protože část pochodu probíhá po veřejných komunikacích, i tam by měli dodržovat pravidla bezpečnosti silničního provozu.

A vaše osobní přání...?

Ráda přiznávám, že se mi takovéto akce velmi líbí, ale pokaždé jsem trochu nervózní, aby všechno klaplo, abychom měli dost účastnických karet, abychom všem stihli všechno zodpovědět, když se sem najednou přihrne bezmála sto lidí z autobusu, hlavně aby se cestou nikomu nic nestalo, a pokud se mu něco přihodí, aby se včas dovolal pomoci.

Jeden start máme za sebou...

Ale to už s Mílou jedeme obhlédnout zájem dobršských, kteří jsou k naší nemalé radosti důležitou součástí na populární trati Pičín – Řitka. U registračního stánku na náměstí nám zaměstnankyně městského úřadu ukazují seznam těch, co už šlapou kdesi „mimo civilizaci“, a další se poctivě zapisují...

Obdobná situace panuje u startu nejkratší trasy na návsi v Kytíně, v bezprostředním a vpravdě romantickém objetí stříbřitých vod zdejšího rybníku i s hasrmánkem – dozajista krapet zaskočeným nebývalým „šrumcem“ – v tuhle dobu napůl ve stínu vzrostlých vrb i kostela Nanebevzetí Panny Marie. Ale duchovna si v součinnosti s namasírovanýma nohama všechny ty nadmíru usměvavé děti – a tady jich je podle očekávání nejvíc – včetně rodičů už v prvním kopečku užijí požehnaně...

Rychlý stříh do Pičína. „Jen račte panenky a panáčkové zapst se a můžete vyrazit...“

A jsou tu: pochodníci, domácí mazlíčci i dobrá nálada

Administrativa je nezbytná, a nejen kdyby se někdo v lese zatoulal

Řidič autobusu a rovněž řítecký obecní zastupitel Ivoš Leitner, který pendluje mezi starty a cílem, letos do Pičína přivezl i dceru Aničku a jejího huňatého ochránce

Nabídněte si svačinku, pánové. Patříte přece k „personálu“

Rychlý přesun na říteckou náves

V cíli mezitím horečně pobíhají zaměstnanci říteckého „obecního ouřadu“, mladá paní Rožníčková, jinak nezbytná administrativní síla, vyměnila civilní šaty za zástěru servírky i výčepní, Petr Vačkář s Ondrou Rohanem zase pracovní modráky za černé kraťasy Coca-Cola, a už začínají grilovat klobásky a vařit párky, zatímco zastupitelka obce Maruška Lébllová pendluje mezi kanceláři, kde jsou naskladněny reklamní a upomínkové předměty, které obdrží každý účastník pochodu – jedoucí, jdoucí i nesoucí se – a občerstvoვნou, aby vše fungovalo jako švýcarské hodinky. U cílového stolečku obětaví manželé Brabencovi trpělivě vyčkávají prvního, jenž dojde...

A další úsměvy – vždyť je dneska tak hezky! A ještě bude...

Místostarostka Lenka Slováčková si dnes rovněž neodpočine, když bude točit zmrzlinu: červenou i žlutou (tu jsem si dal odpoledne i já, byla výtečná!).

No a nad tím vším bdí Kamil Abbid, starosta, který průběžně sonduje, odkud a kolik vyšlo „duší“, aby na každého v cíli vyšlo jídlo i pití. Vrásky na čele mu při návštěvě barokního areálu na Skalce nad Mníškem pod Brdy udělá rozbité razítko, kterým si pochodníci označují své karty. Takže rychle s Mílou Humhalem pro nové na „ústředí“ do Řitky a odtud všichni tři „organizátorský“ do Kytína, přičemž potkáváme desítky a desítky maminek mladinkých i odrostlejších, tátů všech kategorií, zamilovaných dvojic nepočítaně, o dětech nemluvě...

Ovšem POZOR – tohle je těžká váha: Toník Dvořák. Ten vloni běžel a taky první doběhl!!!

No jasně – Láďa Vlček...

Ale na koho ještě na Skalce narazíme, je nestor všech říteckých akcí, hrdý starousedlík Láďa Vlček, do kterého by penzistu mezi sedmdesátkou a osmdesátkou hádal jen málokdo. Zkrátka reálný doklad toho, že pohyb a nezdolný životní optimismus jsou hnací silou života i ve stáří.

MOMENTKA ZE SKALKY

Ve stínu skaleckých smrků, na špalku a s kontrolním razítkem v ruce proti mně sedí ten, o kterém je řeč.

Tak povídej, mladý starobní důchodče.

Paráda, octnul jsem se i u Jezírka – no, možná jsem si i trochu zašel, ale cítím se jako dvacetiletý a těším se do cíle. Víš, pěkně je všude, kde potkáš normální lidi. A to je na tomhle pochodu to nejlepší!

Tři generace se v tuhle chvíli sešli u zápisu na Mírovém náměstí v Dobříši

Nedaleko zápisu na kytiňské návsi si účastníci 5. ročníku pochodu v rámci PUTOVÁNÍ ZA KYTÍNSKÝMI SOCHAMI mohli pod kvetoucím kaštanem prohlédnout dřevěnou Yvonku

Cíl je jasný: ŘITECKÁ NÁVES

A jak to vypadalo na trati, o tom už s vybroušeným jazykem a patřičně zaostřeným foťákem stejně jako loňského roku reportážně poreferuje stejně vášnivý chodec jako grafik říteckého čtvrtletníku v jedné osobě – Pavel Štědrý.

Nicméně tady už přichází grafik říteckého čtvrtletníku, ten, který odsud až do cíle bude komentovat co uvidí, koho potká...

PRVNÍ V CÍLI: PETR SPÁČIL

Neměl prý moc času, protože měl na odpoledne nějakou práci, tak zvolil krátkou trasu z Kytína.

Stopnul jste si, jak jste šel dlouho?

Hodinu, čtyřicet čtyři minut, čtyřicet vteřin.

Proč sám?

Původně jsem chtěl jít s přítelkyní, ale ta měla noční, děti taky nechtěly a „zbylo to na mně...“

„Výborný čas,“ hlásí starosta Kamil Abbid. Pomyslným „vítězem“ je místní ze Štěpnice – Petr Spáčil

TONÍK DVOŘÁK JE NEZMAR!

Udýchaný u cílového a setsakramentsky zasluženého pivečka, celý v červeném, sedí opravdu kapitální vytrvalec a loňský i letošní vítěz – „Řitečák“ Antonín DVOŘÁK.

Tak jaké jsou tvé bezprostřední pocity?

Dobrý... Bylo to lepší než loni, když jsem měl trochu křeče, zato letos absolutně bez problémů.

Jenže to není tvoje první letošní pořádné sportovní, vid’?

Předminulý týden jsem běžel Řitecký maraton (42,195 km), který nemá takové převýšení a je na šest sedmikilometrových kol, ale není to tak „na pohodu“ jako Pičín – Řitka.

Poběžíš příští rok – do třetice?

Když to půjde, tak určitě!

Toníku, co bys vzkázal případným běžcům, co by to – když tě tu vidí usměvavého – rádi zkusili taky?

Jen ať to zkusí, ale pozor – musí mít „něco naběháno“ nebo aspoň naježděno. Já taky jezdím hodně na kole. Za rok naběhám 1000 kiláků, ale na kole našlapu 16 000.

Přeladme na chvíli na přírodu samotnou – barokní areál Skalka za chvíli přivítá patrně nejstaršího účastníka pičinsko-říteckého klání, Ládu Vlčka, který v cíli na řítecké návsi taky bydlí

Trubky trubte, psi štěkejte – cílovou pásku právě protrhl vítěz nad vítěze: Antonín Dvořák, toho jména mladší!

No výborně – cíle dosáhl i náš tratový reportér Pavel Štědrý. Svůj fotonástroj má plný autentických snímků a ty nám ukáže na následujících stránkách

POPÁTÉ PĚŠKY DO ŘITKY

Pro místostarostku Lenku Slováčkovou byl ten sobotní den ve znamení znamenité zmrzliny. „Je líbo do kornoutu nebo do kelímku?“

„Všecky tyhle klobásky jsou tip-ťop, to vám garantuju,“ slíboval Ondra Rohan

A šoumen Petr Vačkář přidal, že ani hranolky s kečupem „vůbec nejsou marný“... No – po pochodnickém výkonu stejně chutná všem a všechno

„Vím, ještě přijde spousta lidí, ale nebojte se, klobásky ani párky nám nedojdou,“ ujišťuje Petr Vačkář

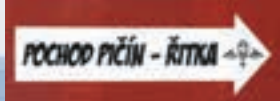
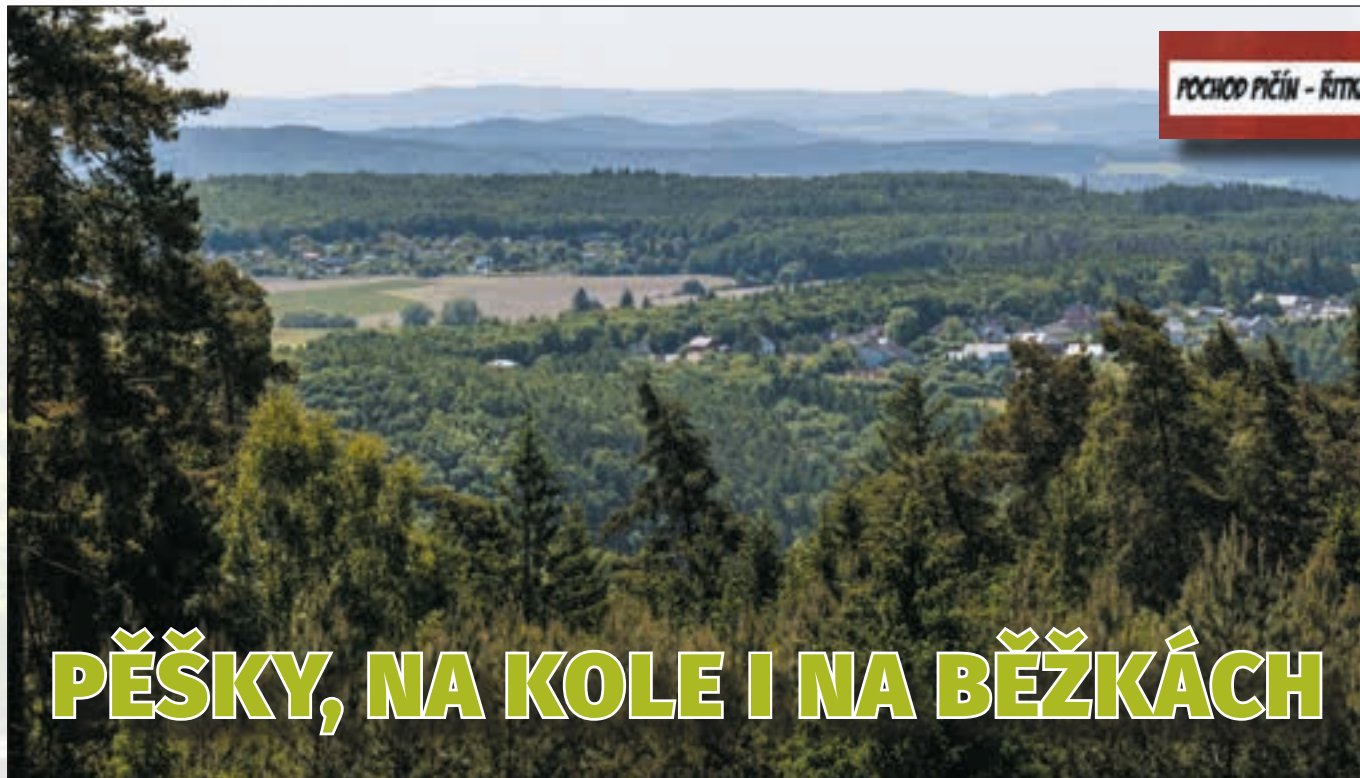

Však to s chutí konstatoval i „náš“ Láďa Vlček, který právě došel

Co to bude, pane Václave Kráso, nejrychlejší účastník předloňského pochodu Pičín – Řitka. No jasně – zasloužené pívko...

Je první červnová sobota. Čas kvetoucích červených vlčích máků, svěží zeleně mladé trávy a blan-kytného nebe s krajkovou ozdobou šlehačkových mraků. Na silnicích, stezkách i lesních pěšinách se to zase začíná hemžit turisty, kteří se tu scházejí letos již pátým rokem na tradičním pochodu Pičín – Řitka. Jsem tu letos potřetí a jdu se tedy hemžit s nimi a těšit se na opečenou klobásku v cíli, ale mám před sebou ještě přes deset kilometrů na trase tak jako loni a předloni – tedy z Kytína.

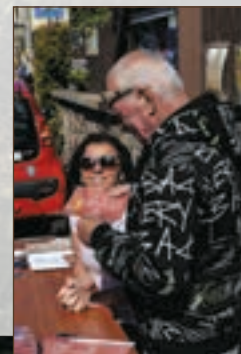
PĚŠKY, NA KOLE I NA BĚŽKÁCH

Je devět hodin ráno, sobota, třetího června. Na Smíchovském nádraží, u stanice autobusu č. 317 to bzučelo jako v úle a také jako v úle to vypadalo uvnitř. Kloubový autobus je dost dlouhý, ale fronta těch, kteří se chtějí dostat dovnitř, je ještě delší. Pípnout lítačkou, zaplatit a usadit se na jedno z posledních volných sedadel proběhlo celkem v klidu, dveře se se známým syčením zavřely a vyrazili jsme. Maminka s dítětem zavázaným po vzoru indiánských babiček, skupinky obalené bágly, oblíbené hole na Nordic Walking, tašky s nákupem, to všechno se s námi rozjelo směrem k brdským kopcům.

Na známém přestupním místě, Mníšek – Kaple, už čekal menší autobus a ten nás po třech zastávkách dovezl do Kytína na náves, kde byl, tak jako i v minulých letech, start trasy Kytín – Řitka a registrace účastníků. Zaplatil jsem stovku (proti loňsku se nezdražovalo!), obdržel průkazku, do které jsem dostal razítko kytínského startu a chystal se vyrazit.

Pochodníci se řadili u pořadatelského stolu a v tom mě upoutala skupinka čtyř a půl turistů, která se marně

snažila udržet na vodítku krásného černobílého malamuta. Byl to Max, říkali mu Maxoun a přišli na pochod už podruhé (to byl ten čtyřapůltý účastník), Markéta (48), Jaroslav (53) a jejich dcera – taky Markéta s přítelem Honzou. Vyrazili kolem kytínského pivovaru a lavičky Pavla Landovského a zmizeli mi za zatačkou. Měl jsem před sebou pocti-

Říkají mi Maxoun, jsem z Kytína a chci taky kartičku, haf.

V autobuse bylo dost těsno

← POCHOD PIČÍN - ŘITKA

vých deset kilometrů, možná jedenáct, podaří-li se mi zase někde zakufrovat jako loni a děsil se tím, že teď musím

vyšlápnout asi dva kilometry po silnici na plném slunci. Protože ale nebylo žádné zvláštní horko, na turistiku přímo ideální počasí, ten první úsek jsem zdolal v poklidu a ve stínu lesa procházel kolem chatařské osady. Nikde ani človíčka, asi sobota ještě nedozrála do plného chatařského ruchu.

Většinou srubové chaty umístěné na kraji lesa se krčily pod větvemi statných listnáčů, ale nikde jsem se nedozvěděl, jestli tahle osada má nějaké jméno.

Vidím blížít se dvě turistky v černém. Jedna vyzbrojena dvěma nordic-walkingovými hůlkami, druhá jen tak nalahko, bez nich. Za veselého hovoru zdolávali poslední úseky asfaltové štreky. Obě byly z Mníšku a svorně tvrdily, že letos to je jen těchto deset nebo jedenáct kilometrů, ale příští rok si dají delší trasu, patrně z Dobříše, možná i tu nejdelší, z Pičína. Popřáli jsme si pravidelnou rytmičku kroků a za malou chvíli mi zmizely za zátočinou. Vyrazil jsem také a zanedlouho jsem došel k rozcestníku u Červeného kříže.

Vzpomínám si, že jsem se tu loni pokoušel najít jezírko, které by mělo kousek od této křižovatky být, ale vyrazil jsem špatně, zašel jsem si přes tři kiláky. Letos jsem to neriskoval a od pána, který na odpočívadle seděl se svým pejskem, jsem se dozvěděl, že to je jedna z nejstarších osad, jmenuje se El Paso a je to trošku jinde, než jsem se snažil najít loni. No, mám alespoň důvod se sem vrátit a podívat se tam, protože na orientační tabuli to je dobře vyznačené a je tam i fotka a to mě tedy dost láká. Tedy příště!

První křižovatka: Na Rovinách

Vzpomínám si, že jsem se tu loni pokoušel najít jezírko, které by mělo kousek od této křižovatky být, ale vyrazil jsem špatně, zašel jsem si přes tři kiláky. Letos jsem to neriskoval a od pána, který na odpočívadle seděl se svým pejskem, jsem se dozvěděl, že to je jedna z nejstarších osad, jmenuje se El Paso a je to trošku jinde, než jsem se snažil najít loni. No, mám alespoň důvod se sem vrátit a podívat se tam, protože na orientační tabuli to je dobře vyznačené a je tam i fotka a to mě tedy dost láká. Tedy příště!

Běžec kolem profrčel tak rychle, že jsem ani nestáčil pořádně zaostřit.

Pokračoval jsem dál, když se kolem mě prohnal oranžovočervený běžec. Vypadal, jako když jen tak proklusává, ale bylo to do kopce, tak nevím, co si mám myslet. Patrně nebyl účastníkem pochodu a byl si jen tak zaběhat. Ale v sobotu dopoledne a do kopce? Asi jsem mu jen tiše záviděl, ale byl jsem rád, že jdu svým tempem, jak říkám: „Abych toho víc viděl.“ Po pravdě, spíš je to tak, že na takový výkon už nemám.

Došel jsem k prvnímu a rozcestí, zahnul doprava jak mě nabádal intinerář a míjel velký dřevěný kříž, na kterém jsem si přečetl následující příběh.

Do krásné lesníkové dcery se zamiloval myslivecký mládenec, který, když poznal, že láska není opětována, jednoho dne, právě na místě, kde dnes stojí tento kříž,

Opouštím Kytín

S batůžkem i bez, osm nohou ve stejném rytmu

Nordic-walking hůlky každý neměl

Noha nohu mine, ale tempo rozhodně není procházkové...

... a na kole? Jen šmouha na pozadí zelené clony

dívku znásilnil. Mladá dívka se z toho pomátla na rozumu a brzy zemřela. Tím příběh ale nekončí. Mládenec po činu uprchl do světa a jako stařec se sem vrátil a oběsil se tady.

Nechal jsem kříž za sebou a potkával stále častěji skupinky dvou, čtyř i více chodců. Občas kolem projel značnou rychlostí cyklista, někdy sám, jindy ve dvou, patrně s manželkou, (ti mě míjeli pomaleji, z dálky byly vidět jejich barevné trikoty) a dokonce jsem taktak uskočil jednomu lyžaři. Tedy lyžaři na kolečkových lyžích a byl rád, že mě nesmetl. Jak bych asi vysvětloval, kdyby mě porazil, že mě začátkem června přešel v Brdech na silnici lyžař!

Konečně skončila asfaltka a pokračovalo se dál příjemnější lesní silnicí, sem tam kamenitou a většinou ukry-

Stačí se jen dívat a kochat se, vid'te pane doktore...?

POCHOD PIČÍN - ŘITKA →

Lesy pro život a cesta mníšeckého básníka a spisovatele F. X Svobody.

Skupinky i jednotlivci „posvětili“ pár kilometrů

Cestičky někdy rovně, ně

tou pod lesními velikány. Sluníčko svítilo na cestu vlastně už od začátku a teploměr klopytal kolem šestnásti stupňů. Na turistiku ideální počasí. Poklidně si vykračuju, teď už jen po té trochu kamenité cestě a po ní přicházejí tři chlapi. Zdeněk Starý (starý ale jen podle jména) s dvěma syny, dvanáctiletým Prokopem a sedmiletým Eliášem. Není na nich vidět žádná únava a vykračují si, jakoby právě vyšli. „Tak jak se vám šlape?“ ptám se zdatných pochodníků. „Je to prima, cesta nám krásně ubíhá, za chvíli dorazíme na Skalku, tam si dáme přestávku, kluci limonádu, já asi pivo a opečeme si tam buřtíka,“ prohlašuje táta a mizejí mi v dáli. Popřál jsem jim dobré chuti a cítil, jak se mi sbíhají sliny na tu ohlášenou dobrůtku. Ještě pár kroků mírně

Tři chlapi na cestě

NEJEN TURISTIKA, ALE TAKÉ POUČENÍ!

Barokní areál SKALKA tvoří tři objekty: **kostelík sv. Máří Magdalény**, klášter a rekolekční dům (poustevna), které jsou vzájemně propojeny 14 kapličkami křížové cesty. Kostelík se začal stavět roku 1692 na náklady Serváce Ignáce Engela z Engelsflussu a všechny stavby tu vedl Kryštof Dientzenhofer. Byly určeny pro benediktiny. Ve středověku tudy vedla Zlatá stezka (Zlatá proto, že obchod, který na ní probíhal byl velmi výnosný, přeneseně – zlatý).

KRYŠTOF DIENTZENHOFER (1655 – 1722), český stavitel německého původu, představitel vrcholného baroka. Mezi jeho známé stavby patří kaple Zjevení Páně ve Smiřicích, kostel svatého Mikuláše v Praze na Malé Straně, kostel svaté Markéty v Břevnově, kostel svaté Kláry v Chebu a také Barokní areál Skalka. Jako první použil složité konstrukce kleneb, které jsou typické pro jeho stavby.

svažitou cestou a už z dálky slyším hlasy a nad koruny stromů vidím stoupat dým. To je určitě od těch buřtů. Přidal jsem do kroku (dā-li se to tak říci) a za chvílku stál nad stánkem s občerstvením na Skalce. Kolem ohniště posedávalo párturistů, kteří si nad ohněm opékali rozšklebené špekáčky, a když jsem se podíval trochu vpravo, směrem ke kapličce sv. Maří Magdalény, klenotu, který tu vystavěl Ignác Dientzenhofer koncem sedmnáctého století, uviděl jsem mezi větvemi stromů probleskovat cosi bílého. Jdu blíž – jak by pravil Jára Cimrman: „Není to svatba? Je to svatba!“ Nevěsta a svatebčané se vydali (samozřejmě autem) až sem nahoru na Skalku a nevěstiny bílé šaty ostře kontrastují se zelenou trávou a bleděmodrým nebem a dotvářejí atmosféru posvátného místa.

Kdy krouťící se jako had

Na čtyřech tlapkách to jde lépe než jen v botaskách

Ještě kousek a občerstvení bude

Nicméně, vonící špekáčky jsou také krásnou historií, zejména když z jejich přítomnosti může člověk udělat lahodnou minulost.

Zeptal jsem se paní v okénku, jestli by uměla opéct klobásu. No, asi to nepochopila, protože jsem dostal tácek s hořčicí a do ruky dva studené buřty. Šel jsem si sednout s pivem ke stolku, kde bylo také připravené razítko tohoto kontrolního bodu (na mapě označeném jako č. 2), otiskl jsem je do průkazky, čekal na opečenou dobrotu a přitom uslyšel: „Před chvílkou tu byl jeden dědek a ptal se mě, jestli umím ohřát klobásu.“ Zavolal jsem na tu paní, že dědek slyší a že čeká právě na to masíčko. Zasmáli jsme se a za chvílku jsem si už šel pro výše zmíněnou dobrotu. Ještě chvílku jsem poseděl při kafičku a nějaké oplatce a vyrazil na další štreku.

Nejprve krutě do kopce, kolem kapliček oněch zmíněných 14 zastavení Křížové cesty došel kolem Poustevny k rozcestníku. Tam jsem zastavil, nabral dech a pomalu pokračoval dál.

Cesta se svažovala zprvu strměji, pak zvolnila a když jsem se blížil k Hřebenové cestě, viděl jsem o strom

Jen si trochu odpočinku a zase vzhůru na Skalku.

se opírat běžkyni v černém nátělníku a červených trenýrkách. „To je fuška, co?“ ptám se. „Ani ne,“ odpovídá mi Irena (40) z Mníšku pod Brdy. „Běhám takhle často a baví mě to. Máme chatu v Černolicích, takže občas zavítám i sem. Dnes si dám asi deset kilometrů, potřebuju si vyčistit hlavu a běhání je na to nejlepší recept.“ Také jsem se od ní dozvěděl, co to je Novák a Starák. Prý se tak říká dvěma Mníšeckým sídlištím, tedy Nové sídliště a Staré. Inu, proč

POCHOD PÍČÍN - ŘITKA →

Bílá barva mezi zelení - svatba

← POCHOD PÍČÍN - ŘITKA

ne. Zase jsem se něco dozvěděl, zase ten den nebyl marný! Rozloučili jsme se s tím, že za chvíli se uvidíme znovu, poběží totiž tudy ještě zpátky.

Měla pravdu, neušel jsem ještě ani pár stovek metrů, když mě znovu mījela v opačném směru.

Mezi borůvčím jsem se propletl lesní pěšinou až na okraj Řitky, mezi posledními stromy už prosvítaly první řítecké paláce. Les končil, a bohužel, také značení. Došel jsem na hlavní silnici a po další značce nebylo nikde ani památky. Protože jsem si pamatoval z minulých ročníků, kudy mám jít a kde je cíl, našel jsem cestu, ale ti, kdo tu byli poprvé, s tím patrně měli problémy.

Z nedaleké dálnice bylo slyšet rachocení automobilů a průchod obcí byl trochu divný. Sem tam se objevil nějaký člověk, ale spíš to vypadalo, že jsou všichni zalezlí doma a užívají si sobotní pohody ve svých pokojích. Nebo že by se tu objevili trifidi?

Ještě dva kilometry a jsme v cíli

S hůlkami se jde líp!

Pravdou ale bylo, že už mě docela bolely nohy a tak jsem byl rád, když jsem dorazil na „náměstíčko“ do cíle. Dostal jsem poslední razítko do průkazky, pohár na pití a propisovačku s logem pochodu a rád si sednul na lavičku a zakoupil si krásně opečenou klobásku. Vedle na skákačích nafouknutých domečcích dováděly děti, které si po absolvování pochodu jen trochu odpočinuly a zase začaly řádit na připravené atrakci. Bylo to krásně strávených pár hodin, cesta byla příjemná, nebylo žádné vedro, ale měl jsem toho tak akorát.

Na stromě vpravo je šípka, jdeme dobře!

I černá sluší, poslušně hlásím...

Zase asfaltha, za chvilku to ale končí

Poslední razítko, a je to!

Je čas vlčích máků

Na děti v cíli čekal skákací hrad se skluzavkou

A máme to za sebou!

Ještě chvilku jsem poseděl a pak namířil ke stanici autobusu na dálnici.

Jak jsem se už zmínil, byl jsem tu letos už potřetí, ale pořád jsem byl nadšený z krásné přírody i z toho, že zájem o turistiku a procházky v přírodě, neupadají, dokonce mám pocit, že mírně rostou. Poté, co nás žalářoval covid, je zase možné jít do přírody a užívat si naplno volného prostoru.

PAVEL ŠTĚDRÝ

Po několika úspěšných letech v rámci sportovně-společenské akce řítecký starosta Mgr. Kamil ABBID naznal, že vyhoví redakci obecního čtvrtletníku a zamyslí se nad několika dotazy, které by měly být zatím- ním završením a malou rekapitulací stávajících pěti ročníků.

Připravil: Zdeněk Lebl

Jak se ti tu první červnovou sobotu večer odcházelo z řítecké návsi?

Tak – odcházelo se mi dobře, vše fungovalo, jak mělo, lidí přišlo nejvíc za všechny dosud pořádané ročníky. Osobně mám trochu černý puntík, poprvé jsem po těch pěti letech nešel trasovat a ani v cíli jsem nebyl moc užitečný, měl jsem v poslední době zdravotní potíže, takže jsem nebyl úplně stoprocentně k použití...

Nicméně na železnou gardu je spolehnutí a nově se letos aktivně zapojila i kolegyně Lenka Slováčková a Ivan Liška. Dovolil bych si tuto železnou gardu vyjmenovat a doufám, že jsem na nikoho nezapomněl:

Rozhodně je to Maruška Lébllová, Věra Macháčková Rožníčková, Míla Humhal, Míla Matoušek, v cíli pochodu nemohli chybět manželé Brabencovi, ti jsou už pro

mnohé pochodníky na tomto postu legendární. Samozřejmě nelze opomenout Petra Vačkáře, Ondru Rohana a Ivoše Leitnera a jeho ženu Dášu.

Kdybys měl porovnat zaujetí pro věc mezi organizátory sportovně-společenského klání od prvního ročníku k dnešnímu – pátému, jaké hodnocení bys zvolil?

Na první pohled je vidět, že zaujetí je pořád velké, samozřejmě nikdo nemládne, takže všem přibývají roky – na druhou stranu je jasné, že leccos z toho, co se týče organizace a přípravy, je bezesporu rutina, tudíž poněkud jednodušší. Ovšem budeme rádi, pokud se připraví zúčastní více lidí nových, mladých, prostě kdo bude mít zájem. Minulý rok to byl Honza Rezek, letos Lukáš Slováček. Je to důležité proto, aby tato akce, která se mezi turistickými pochody stala nepřehlédnutelnou, neskončila s několika lidmi, pokud by se nemohli účastnit příprav a průběhu téhle akce. Znáš to, dobrých rad je obvykle mnoho, skutků, co utekly rovněž. A vzhledem k tomu že organizace pochodu se rodila skutečně „od plenek“, myslím že vím, o čem hovořím.

A když jsi sledoval účastníky pochodu „tenkrát“ a teď, co lze podle tebe vyčíst z jejich tváří?

Důležité je, že nám v poslední době počasí přeje, trasy jsou hezké a vzhledem k tomu, že si pochod stále zachovává spíše komorní charakter – opravdu nemáme zájem z toho dělat masovou akci – i jeho účastníci

k tomu tak přistupují. Přicházejí s dobrou náladou, jak na start, tak do cíle, opravdu to má pohodový charakter, přestože skladba pochodníků je velmi pestrá: od vyložené svátečních chodců přes protřelé „šlapáky“ až sportovním rekordmanům, kteří celou trať zaběhnou jako nic. Věková skladba je rovněž pestrá, od dětí po seniory, a nechybí ani pejsci všech ras a velikostí. Nejen z Valašského Meziříčí už jsme tu měli zájemce o šlapání, popularita pochodu Pičín – Řitka přilákala i přeshraniční zájemce ze Slovenska...

Jak ohodnotit pocit, že všichni ti pěšáci, běžci i bicyklisti, kteří nejprve prošli třemi starty, aby spočinuli „v lůně říteckého cíle“, občerstvili se tu, poseděli a „pokecali“, než se rozjedou domů, jsou slušní a nekonfliktní lidé, kteří zkrátka pro sebe chtějí něco dělat.

Jak už jsem se toho letmo dotknul v předchozí odpovědi, jedná se o lidi, kteří jsou v pohodě, chtějí si užít dne, udělat něco pro své tělo a třeba se i pobavit nebo se seznámit s novými lidmi. Většina z těchto zájemců o pohyb si umí udělat legraci ze sebe samotných, asi mají pozitivní náhled na svět a nejedná se o žádné founi či rypáky, kteří musí ostatním za každou cenu kazit život. Každý jen trochu normální člověk si nejspíš vybaví, o čem mluvím, neboť se s takovými musí, ač nerad, občas – bohužel – potkávat.

Podle mě jsou ti „naši“ aktivní lidé, kteří se dokážou sami zabavit a nepřicházejí na tyto akce s představou, v posledních letech leckde a mnohdy nebývale rozšířenou: „Tak jsme tady a teď nás, paňáco, bav...“

Je báječné, že se k nám opakovaně vracejí zejména dvojice, často se svými potomky, a to nezřídka i ze značně vzdálených končin, že?

Jak už jsem s radostí konstatoval, prostě si ten pochod s lidmi takzvaně sednul a doufejme, že tato pozitivní nálada vydrží i v budoucnu.

Nemálo z těch, kteří jsou notorickými chodiči a můžou srovnávat, pochvalovalo si připravenost třech pořadajících obcí i města Dobříše, romantické trasy a jejich značení.

Rád připomenu, že trasování a přípravu značení si zajišťují všechny pořadatelské subjekty svépomocí a zase zopakují: dělá to pár nadšenců ve svém volném čase, nad rámec svých povinností a zdarma, snažíme se každým rokem něco vylepšit. V tom nám velmi pomáhá

pan Miloslav Humhal (Míla), zejména při zajištění tisku značení, ale o tom ještě bude řeč.

Při té příležitosti se nemohu nezmínit, že jsme museli zapracovat na tom, aby nám někteří „přející dobráci“ šipky neotáčeli apod. Samozřejmě otevřenému vandalismu se nevyhneme, když to prostě někdo bude chtít zničit, tak to zničí nebo ukradne... ..s tím se „holt“ nedá nic dělat. Paradoxně jsme s touto „činností“ trapných nenechavců měli problém v několika předchozích ročnících, a to přímo na předcílových příchodech v samotné Řitce. Když po upozornění od pochodníků na závalu značení a následující bezodkladnou nápravu bylo v řádu desítek minut značení opětovně poškozeno či odcizeno, zůstával myslícímu tvorovi rozum stát! Naštěstí musím říct, že letos taková situace nenastala!

A co ona nezbytná úředničina?

Bez té bychom neudělali ani krok. Proto bych mimo jiné v této souvislosti upozornil na to, že příprava tras pochodu je náročná i z hlediska povolování. Trasy to-

tiž vedou přes tři polesí – lesy Colloredo-Mansfeldů, ve vlastnictví Lesů ČR a přes les ve vlastnictví J. Pospíšila, majitele říteckého zámku. Od všech vlastníků jsou stanovovány podmínky a jistá omezení, například prvně uvedeným vlastníkům lesů musíme skládat kauci. Teprve po splnění těchto podmínek krajský úřad vydá souhlas s realizací pochodu, a to nehovořím o IZS (Integrovaný záchranný systém), atd, atd, atd...

Je něco, čemu bys v tomto směru ze své pozice dal „černý puntík“?

Snad ani ne. I když ono – pokud by to nebylo k pláči nad ubohostí některých lidských „takybytností“, tak by to muselo být k smíchu.

Již druhý ročník po sobě nám byl z mostu v Řitce odcizen několik metrů dlouhý banner. Existuje gentlemanská

dohoda mezi KSÚS (Krajská správa údržby silnic) Středočeského kraje a obcí, že je banner možné na most bezplatně umístit, neboť se nejedná o reklamu. Takže „jeden by řekl“, že nejtěžší je vyřízeno..., a ono ne.

Ale nevzdáváme to, je to jak s hloupostí, nad tou se taky nedá vyhrát, jenže bojovat se s ní musí, takže příští rok tam bude banner zase... a asi všichni znají přísloví o chození se džbánem pro vodu..., ale když bude chtít mít někdo ostudu až to praskne...

A co si podle tebe zaslouží hvězdičku?

Jednoznačně všichni účastníci pochodu. Ale přece jenom jich bylo hodně, tak se zaměřím na ty, kterých bylo méně, tj na organizátory.

Kromě těch z Řitky, které jsem uvedl už na začátku, bych chtěl poděkovat organizátorům z Pičína, Dobříše a Kytína, všem sponzorům, kteří nám přispěli na konání akce a zde nebudu jmenovat jednotlivě, všechny jsme uvedli na plakátech webu a sociálních sítích, bez jejich pomoci by to skutečně šlo mnohem hůř.

Děkujeme za podporu a pomoc panu Martinu Klikorkovi a též firmě MARTIN UHER, s. r. o., která poskytla autobus. Nicméně rád bych speciálně poděkoval Mílovi Humhalovi, který i přes svůj normální pracovní režim zajišťuje materiály pro značení tras, velkoformátové bannery, mapy, mapky, razítka, rovněž má na starosti a organizuje výrobu a expedici upomínkových předmětů a dárků pro pochodníky. Ovšem nad rámec této „běžné“ aktivity se velmi iniciativně angažuje při přípravě pochodu, při jednání s jednotlivými partnery a organizačním zajištění celé akce.

POZNÁMKA POD ČAROU

Tolik starosta, který skromně pomlčel, že nejen organizátory pochodu, ale všechny, kteří se pohybovali mezi stolečkem s cílovým razítkem, improvizovanou osvěžovnou a vůbec v prostoru před obecním úřadem na řítecké návsi, potěšily pochvalné věty řady těch, kteří u nás byli už před oněmi pěti, čtyřmi lety – a teď se nad párkem či zmrzlinou rozkoukávali kolem.

Ano – přiznejme si to: líbilo se jim tady a dokázali ocenit změny na místní – jak se možná vzneseně říká – infrastruktuře vesnice. A tohle už by starosta ve svém hodnocení „pochodové akce“ za sebe nerad říkal, a už vůbec ne to, že skutečnost, jak nefalšované centrum obce dnes vypadá, je zaručeně zásluha jeho vedení a manažerských schopností, stejně jako zásluha těch, s nimiž se v zastupitelstvu dokázal shodnout, a to v nelehké úloze po dvě volební období.

A úlohou redakce říteckého čtvrtletníku bylo se o tom zmínit.

(zle)

ZEMNÍ PRÁCE, INŽENÝRSKÉ SÍTĚ A KOMUNIKACE

 KABRNASPOL.CZ

 728 264 657

RE/MAX prodává nejvíce realit na světě.

RE/MAX
Horizont

**Realitní služby,
jaké si přejete.**

Jaroslav Pýcha
Váš certifikovaný realitní makléř
jaroslav.pycha@re-max.cz
 722 490 490

Více o mně na www.jaroslavpycha.cz

TĚŠÍM SE NA SPOLUPRÁCI

APRÍLOVÝ PLES NENÍ ŽÁDNÝ APRÍL

Protože na apríla – 1. dubna letošního roku se uskutečnil už **2. OBECNÍ APRÍLOVÝ PLES**, a to v Usedlosti Veselka, jinak řečeno „U Filípků“. Hudbu obstarala kapela TIMBRE MUSIC, občerstvení tradičně GOURMET CATERING. Tombola byla bohatá, ceny zajímavé. Z účasti přibližně 150 hostů měla radost pořádající obec Řitka.

Marie Lébllová

Manželé Krčmářovi z pěti „tombolových lístků“ vyhráli čtyři ceny!

JULLY & HAIR BARBER SHOP

Milí přátelé,

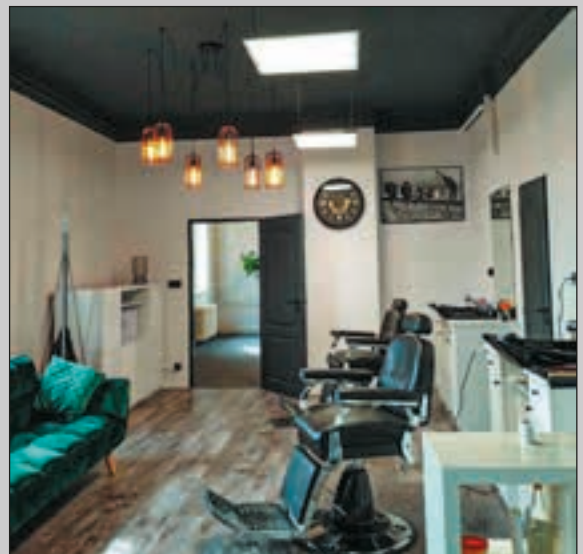
zveme vás do nově otevřeného barber shopu na Varadově, který jsme pro vás vykouzlili v prostorách bývalého motelu.

Udělejte si na sebe chvilku kvalitního času a dopřejte profesionální péči vašim vlasům a vousům.

Máme otevřeno od pondělí do pátku a po domluvě i o víkendu!

Najdete nás na adrese:
Varadov 86, Řitka 252 03

TĚŠÍME SE NA VÁS !

OBJEDNÁVKY: +420 604 649 157

Stalo se čtvrtého března v Usedlosti Veselka neboli „U Filípků“, když měly svůj, tedy DĚTSKÝ KARNEVAL. Na 80 dětí si tu užilo animační program, malování na obličej, soutěže o ceny a přišel i kouzelník. Občerstvení zajistil GOURMET CATERING. Líbilo se všem! I pořadateli – řítecké obci.

Marie Léblová

**KDYŽ
DĚTI SMĚJÍ
„BLBNOUT“,
JAK SE JIM
ZLÍBÍ!**

MŠ
ŘITKA

Základní informace k nové mateřské škole

🏠 4 třídy 🏠 100 dětí

🏠 gastro s možností dodávky obědů i pro další odběratele
(seniory, soukromé subjekty)

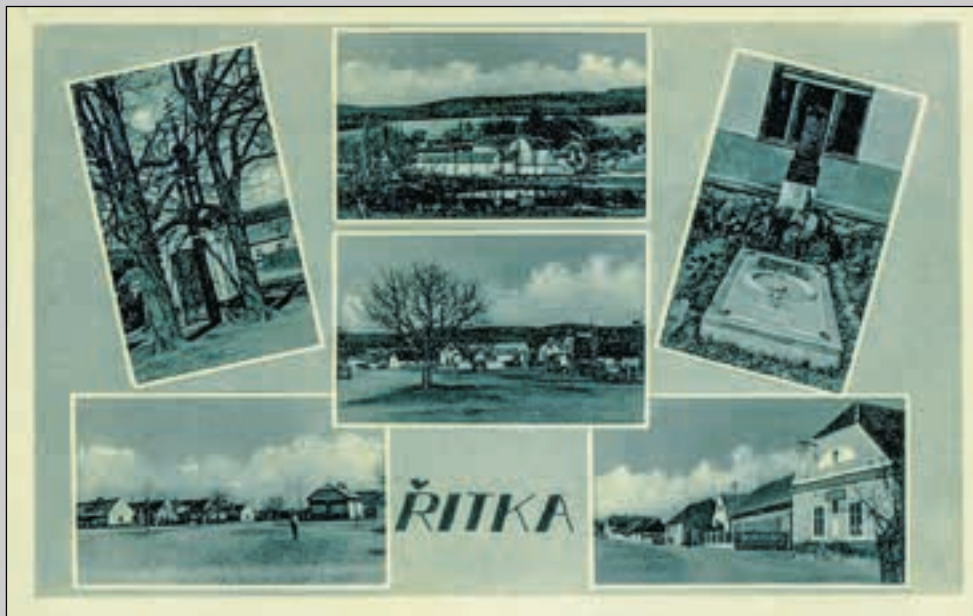
Nad výstavbou školky byla vytvořena pracovní skupina v tomto složení:

JUDr. LENKA SLOVÁČKOVÁ | Ing. RENÁTA RUMLOVÁ
Ing. JIŘÍ MAŠEK | Bc. KATEŘINA DVOŘÁKOVÁ

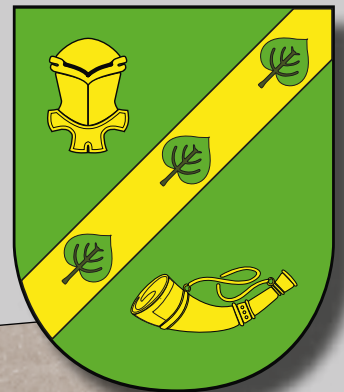

A TROCHA

ŘITECKÉ HISTORIE

Druhů brambor je vsuktu nepřeberné množství, jak dokazuje každoroční přehlídka na českobudějovické výstavě HOBBY

**ERTEPLE,
KOBZOLE,
ZEMÁKY
VOLUPSIJE ...**

**NEBO JEN
BRAMBORY?**

KYČELNICE DEVÍTLISTÁ

Je s podivem, že bezmála osmisetstránková „bichle“ Průvodce lidovými názvy rostlin, co do odbornosti nejpopovolanějšího nakladatelství Academia, vedle obecného názvu lilek brambor uvádí jen ten z titulku, připomínající část těla, kde se kráčívá končetina připojuje k trupu. A přitom mají naše milé brambory, neboť o nich bude řeč, celou škálu rozličných jmen, jako erteple, kobzole, zemáky... a vyjma nás Středočechů jim všude jinde v Čechách a na Moravě ufiknou koncovku a říkají jim prostě brambor.

Zdeněk Lebl

Foto: autor a Bohumila Kubátová

Docela určitě je to jedna z prvních potravin, které se nám jako „špuntům“ dostalo a snad jen notorickým mlšounům nešmakovala. Vždyť nám své historické požehnání udělil i Jan Svatopluk Presl, rakouský a český vysokoškolský pedagog, jeden z nejvýznačnějších českých přírodovědců 19. století, když brambory ve svém Rostlinopise považuje za „největší užitek, který lidstvo

z objevení Ameriky mělo“. Tak to už je vyznamenání! Však jsou ty hlízy jednou z nejvýznamnějších zemědělských plodin.

BRAMBOROVÁ PRAVLAST

Jestli si ale myslíme, že si na nich jako první pochutnávali předci Vinnetoua či Nšo-či, jsme vedle... Tenhle lilek pochází z podhorské a horské části andského pohorí v dnešní Kolumbii, Bolívii a Peru, když jiný poddruh začali pěstovat v jižní Chile, kde je doteď největší rozmanitost odrůd. Však také tyto chilské odrůdy se staly předchůdci většiny současných odrůd evropských.

NAHOŘE FUJ, DOLE HUJ

Vlastně se tohle přísloví píše v obráceném gardu, poněvadž vyjadřuje povrchnost – ve smyslu líbezně namalovaného velikonočního vejce, které je však uvnitř zkažené, ale nikdo to neví, jelikož do něj není vidět. Dáleko častěji však ono nahoře huj, vespod fuj používáme ve směru k některým lidem, ale to tady nebudeme rozebírat...

Zkrátka ten okouzující bramborový keřík je kromě podzemních hlíz, které tak rádi baštíme, pěkně jedovatý!

Brambory obsahují toxické glykoalkaloidy, především pak solanin, jinak přirozenou ochranu rostlin před škůdci, protože má fungicidní a insekticidní účinky, a chakonin, rovněž obranný mechanismus proti hmyzu, nemocem i predátorům. Při teplotách nad 170 °C se tyto látky částečně rozkládají.

Vyskytují se především v nadzemních částech, například v květech. Pokud jde o hlízy, nejvyšší koncentrace alkaloidů je pod slupkou a zvyšuje se, pokud jsou brambory na světle. Brambory na světle rovněž zelenají, obsah alkaloidů však nemusí s barvou přímo souviset. Vyšší obsah alkaloidů lze nalézt v okolí oček (pupeny na hlíze) a v blízkosti poranění hlízy.

Abychom mohli sázet, musíme mít hlízy naklíčené

PESTRÁ BRAMBOROVÁ HISTORIE

Po dobytí incké říše Španěly v 16. století putovaly do Evropy kromě nesčetných tun zlata a stříbra právě i brambory. Roku 1565 dostal první větší zásilku brambor z Cuzca jako dar španělský král Filip II. Později začali španělští námořníci používat brambory jako hlavní potravinu, což jim mimoděk pomáhalo jako prevence proti kurdějím. Nezávisle na španělských dobyvatelích se brambory dostaly do Anglie na palubě slavné Golden Hind korzára, mořeplavce, viceadmirála, politika a obchodníka s otroky Francise Drakea.

Brambory byly v Evropě zpočátku přijímány se značnou nedůvěrou a obavami, když je považovali za pohanskou a nekřesťanskou plodinu, za plodinu nečistou a zdraví ohrožující. Aristokrati se jimi chlubili jako okrasnou exotickou rostlinou na svých dvorech a církev v klášterních zahradách. Někteří tehdejší lékaři je předepisovali jako zaručený lék proti široké škále onemocnění od průjmů po tuberkulózu... Dokonce se používaly jako afrodiziaka.

Až okolo roku 1740 rozpoznal význam brambor pruský král Bedřich II. Veliký a nařídil jejich pěstování. Do českých zemí přišly hlízy brambor z Braniborska někdy po roce 1778, odtud vznikl zkomolením jejich dnešní název. Nicméně nejstarší zmínka o bramborách v českých zemích je z roku 1623

a hovoří o jejich podávání na stole Viléma Slavaty (což je ten, který byl pět let předtím spolu s Jaroslavem Bořitou z Martinic vyhozen z Pražského hradu při třetí pražské defenestraci).

Tyhle fialové možná vypadají jak vyorané z pekla, ale věřte mi – jsou výtečné!

UNIVERZÁLNÍ POTRAVINA

Brambory se můžou vařit coby příloha k masu, uzeninám, zelenině všeho druhu, známe je jako bramborové knedlíky, bramborovou kaši, bramborové placky, bramborovou polévku s houbami, domácí bramborový salát (nejlépe k tradičnímu smaženému vánočnímu kaprovi). Českou specialitou z rodu selských jídel jsou bezesporu brambory na loupáčku s máslem, pochoutka pro bytosti přemlsané „činou“ či jinou exotickou kuchyní...

Kromě dovážených, vesměs takzvaných **raných brambor** si ponejvíc užijeme **brambor konzumních** (pozdních), které buď sklízíme ze zahrádky koncem léta a na podzim, nebo je na uskladnění kupujeme.

Dělíme je na:

- **Varný typ A** – s hladkou slupkou a lojovitou dužinou žluté či žlutobílé barvy, které mají protáhlý tvar (ledvinky, rohlíčky) a menší obsah škrobu, při vaření proto měknou velmi pomalu. Jsou vhodné pro vaření ve slupce, na bramborový salát, na loupáčku.
- **Varný typ B** – polopevné, které se hodí snad ke všemu. Jsou vhodné především jako přílohové (vařené i restované) nebo jako přísada do gulášů a polévek.
- **Varný typ C** – s drsnější slupkou a bílou dužinou, škrobovitě, moučnaté hlízy, které se po uvaření rozpadají. Jsou proto vhodné pro přípravu kaší, jako těsto na knedlíky, placky a krokety nebo do bramboráků.

VŠECHNY JSOU ZDRAVÉ!

- Kromě rozpustných cukrů, bílkovin, obsahují brambory třeba i kyselinu citronovou, vápník, fosfor, železo, měď i zinek, navíc železo, mangan, samozřejmě hořčík, ale i vitaminy – B1, B2, B3 a vitamin K, nezbytný pro funkci několika proteinů podílejících se na srážení krve.
- Ale nejvíc to u brambor vyhrává vitamin C, jelikož ho dokážou uchovávat poměrně velké množství, takže z něj činí ochrannou potravinu, třebaš proti kurdějím, tak proč si doma nevypestovat pár řádek?

Máme na to pořád čas, vždyť při letošním jaru, které se ne a ne pořádně rozehrát, to ty naše brambory klidně doženou. Pro denní růst totiž potřebují teplotu kolem 20 stupňů Celsia, zatímco v noci by mohly být náchylné, pokud teplota klesá pod patnáct stupňů...

Brambory sázejme na slunné místo s minimálně 6 hodinami přímého slunečního světla denně. Hlízy musí růst v úrodné, kypré a dobře odvodněné půdě

Takhle pěkně se nám brambory v zemi množí...

KDY SÁZET BRAMBORY?

Ještě to tak tak stihneme až do konce června.

Jaké brambory sázet?

Třebas ty, co nám zbyly ve sklepě nebo ve spíži a pustily očka. Můžou být i svraskalé, i když lepší jsou „mladší“.

BRAMBORY TO DOHONÍ

Zákon č. 1:

Aspoň nějaké brambory na zahrádce musí být!

Zákon č. 2: Ale musí přijít do vyhřáté půdy!!

Klidně tedy nechme sadbu dál nakličovat – teplota zeminy musí mít 7–10 °C. To může být i v květnu, případně v červnu.

A JAK SÁZET?

Velké hlízy nakrájíme nožem na kousky velikosti pingpongového míčku s 1 až 2 očky. Hlízy menší, než slepičí vejce nekrájíme, ale sázíme celé.

Vyhlobíme řádek asi 20 až 30 cm, vysteleme ho kompostem, (kdo u koňarů vyškemrá kolečko hnoje, ten „vyhraje“), listím, zapomenutou kupičkou od sekání trávy. Sadbovou hlízu položíme tak, aby očko mířilo nahoru.

Vzdálenost v řádcích by měla být asi 30 cm, čili – jak se říká – na šlápotu.

Hloubka výsadby: 5–7 cm, ne hlubší. Častá chyba začátečníků je, že hlízy utopí příliš hluboko a ony nemohou prorazit na světlo den-

ní... Platí pravidlo, že se naorává mělce, a hluboce přihnuje. Takže naše sadbové brambory zasadíme co nejměleji, aby to na povrch měli „cobydup“.

Další chyba, kterou, žel, opakují i zkušenější zahrádkáři, je krátká vzdálenost mezi řádky.

Ta má být **minimálně 70 cm.**

Když se objeví první lístečky, pořádně je přihneme! Tím podpoříme tvorbu kořenů, lepší nasazení rostlin a zaručíme si vyšší úrodu.

Při déletrvajícím suchu opatrně zalijeme.

K rostlinám po několika týdnech z obou stran přihneme zeminu a pak už se jen radujeme z vlastní úrody.

RANÉ BRAMBORY V KUŘECÍM VÝVARU

Inu – proč si nedopřát takovou jarně-letní dietku, která nezatěžuje náš organismus, ale naplní nás optimismem, že fakt děláme něco pro své zdraví. A taky: je to hotové za hodinku a kousek a pak už můžeme jet, kam se nám zlíbí, třeba na výlet na úžasné Sedlčansko.

Z KUŘÁTKA COKOLIV:

KŘÍDLA, HŘBETY, KRKY, SKELETY...

Čerstvé brambory, koření a bylinky (kmín, tymián, šalvěj, lístky petržele či celeru, pepř, sůl... vše podle chuti)

Žádná věda:

Důkladně omyté kuřecí posypeme kmínem, zalijeme studenou vodou a přivedeme k varu. Po chvíli snížíme teplotu tak, abychom slyšeli jen probublávání. Přibližně za hodinu vývar slijeme.

Mezitím pouze oškrábané brambory (jsou přece rané) nakrájíme na kousky a vývarem zalijeme tak, aby nám zbyl na dolévání. Přidáme koření s bylinkami a dusíme, až nám při občasném dolévání vývaru brambory „dojdou“ a jsou měkké tak akorát.

Pokaždé vše nejde, jak bychom si přáli: někdy nám rostliny v řádcích šmajdají (vlevo), zato jindy to jde „jako z partesu“ (vpravo)

Pak už je vtlačáme do řádků vzdálených „na šlápotu“

PRÁZDNINOVÉ PERLY JEN HODINU OD ŘITKY!

Bez nadsázky jakožto zeměpisný magnet přitahuje superromantické Sedlčansko – krajina při jižním okraji příbramského okresu, na rozmezí středních a jižních Čech. Však jsme jej už s říteckým čtvrtletníkem navštívili, a vracíme se tam znovu. Zvlněný terén nabízí pořád ještě panenskou přírodu s lesy i skalami, otevřenými chřtány žulových lomů, údolíčka přecházející do kopců a mezi nimi stříbřitě se lesknoucí rybníky, klikaté potůčky i potemnělé tůně. Prazvláštní balvany upomínají na zdejší dramatickou horotvornou činnost i působení přírodních živlů. K ojedinělým zážitkům patří rovněž několik dochovaných větrných mlýnů, jako vystřižených z historické encyklopedie tohoto malebného kouta země České.

Zdeněk Lebl, Miloslav Humhal

Foto: Zdeněk Lebl

Ale abychom neuvízli v geografickém či dějepisném výčtu všech sedlčanských NEJ..., pustíme se na čtyřech kolech „letem světem“ rovnou po naší strakonické dálnici přes Mníšek pod Brdy kolem Dobříše, kde nám po levé straně zůstane ves Svaté Pole (tam jsme výletovali v minulém čísle), načež z D4 zahneme na Obořiště

a přes Ostrov do Višňové. A tady se musíme zastavit, tedy aspoň pomyslně... Kdo by si tu nepřipomněl divácky jeden z nejpřitažlivějších a bezesporu nejvděčnějších televizních seriálů Chalupáři, který se tu natáčel.

A PROČ PRÁVĚ VIŠŇOVÁ?

To bylo tak: režiséra Františka Filipa náhodou upoutala cibulová věž kostela, potom chalupa, hospoda a rybníček, chyběl jen ten orchestrion, o kterém se zpívá

I úpravné sedlčanské náměstí T. G. Masaryka reprezentuje krajinu – kterou se tohle středočeské město také chlubí – krajinu přívětivě zvlněného terénu, jak o tom svědčí rozsáhlé pastviny v okolí Olbramovic a navazující les na obrázku nahoře.

v ústřední písniče seriálu. Filmařům už jen stačilo Višňovou přejmenovat na Třešňovou a my jsme se mohli těšit na herecký koncert Jiřiny Bohdalové (ta si po letech chtěla koupit filmovou chalupu, v níž bydlela, ale majitelé ji neprodali), Josefa Kemra, Vladimíra Menšíka, Jiřího Sováka, Gabrielu Vránovou nebo třeba Josefa Větrovce.

VIŠŇOVÁ

První zmínka v historických pramenech je z roku 1352 v soupisech papežského desátku v Bozenském děkanátu (jedné z provincií středověkého českého státu). V blízkosti

obce se však nachází archeologické naleziště, které dokládá daleko starší osídlení.

Prastará ves leží na zlatonosné říčce Kocábě, v níž žlutý kov rýžovali už dávní Keltové. Největší památkou obce je zdaleka viditelný, původně raně gotický kostel sv. Kateřiny Alexandrijské ze začátku 14. století, tři sta let nato přestavěný v barokním slohu.

Do baroka přestavěný kostel sv. Kateřiny Alexandrijské ve Višňově, který tu de facto odstartoval televizní seriál Chalupáři

„VLTAVO, VLTAVO, VODĚNKO HLUBOKÁ...“

Necháme za sebou osobitý svatostánek i ves s neméně originálním obecním znakem a po silnici č. 18 následuje líbezná vesnička Obory a když zabrousíme do historie, dostaneme se do „Vejtahu z počtu panství Dobříšského“ za pana Korky z Korkyně z roku 1572. Přiblížíme se k Vltavě – kterou tak srdceryvně opěval písničkář Ka-

rel Hašler, jak jsme připomněli v mezititulku – v těchto místech s vrcholně rekreačním využitím.

Za Vesteckým mostem pokračujeme přes Líchovy do Dublovic.

Z RENESANCE ROVNOU DO 21. STOLETÍ

Kolem rybníka Vrbsko po pravé straně, stále ještě po silnici č. 18 na dohled mineme Solopysky, jež pro ty, kteří zbůhdarma neprofičí krajem, mají svůj půvab, a tak tu můžou udělat krátkou zastávku. (Původní ves, k radosti jednoho z autorů tohoto reportážního tipu na výlet, nesla název Leblovice, no – zbořili ji husiti, což vysvětluje celoživotní ne právě lichotivý vztah dotyčného k těmto příslušníkům náboženského a revolučního hnutí, kteří plundrovali, na co přišli...)

Na návsi najdeme stylovou kapli Proměnění Páně, ale skutečným skvostem je o kus dál renesanční špýchar. Samotné město Sedlčany, stejně jako Kosova Hora a Vrchoťov Janovice na naší trase, si zaslouží vlastní výlet, jenže my ten dnešní chceme zakončit nějak působivě.

DUBLOVICE

V téhle o něco větší vesnici ze 13. století stojí za to zastavit se. V roce 1802 byl do zdejšího kostela Nejsvětější Trojice převezen oltář ze zrušeného kostela z pražské Zderaze – a ne ledajaký! Pochází z roku 1735 a je dílem některého z žáků F. M. Brokoffa; navíc je osazen

obrazem *Ukřižování s Maří Magdalenou* od barokního velmistra Petra Brandla. Vpravo od oltáře má náhrobek *Marianna*, dcera geniálního rybníkáře Jakuba Krčina z Jelčan a Sedlčan, který ji tu pohřbil, když zemřela jako dítě.

Ve vsi objevíme historické selské usedlosti. Západně, při ústí říčky Brziny, původně stávala ves Zrůbek, zatopená Slapskou vodní nádrží. Na ostrohu nad dnešní hladinou můžeme zaznamenat stopy rožmberské tvrze z konce 14. století, která zanikla za husitských válek. Dochovány jsou základy věže a přilehlých objektů. V katastru obce je také přírodní rezervace Jezero.

U nepatrné vesničky Veselka se doslova zakroučíme při nájezdu na dálnici E55 a „otřeme se“ krajními domky o ves Olbramovice. Avšak nepřijeli jsme sem pátrat po vladkovi Olbramovi, který se tu usadil ve 12. století a sídlo po něm pojmenovali. To zkrátka nejde – když už tu jsme – nenavštívit místní část, Dvůr Semtín, který vznikl už v 17. století a komerční aktivity 21. století jej povýšily na rekreační a konferenční areál pro jednotlivce i celé rodiny – Čapí hnízdo.

Renesanční sýpka v Solopyskách bývala součástí velké hospodářské usedlosti při zdejší tvrzi a je také jejím nejvýraznějším zbytkem. V přízemí najdeme klenuté prostory s nástěnnými malbami. Špejchar, poprvé doložený roku 1604, který dodnes obsahuje části objektů předbělohorského stáří, stále patří rodu Hronů, ten uchovává i četné památky z dlouhé rodové historie. Nad vstupem z pavlače do patra můžeme spatřit citát z bible z téže doby, který ani z obecního pohledu Řitky 21. století zdaleka není neaktuální, že?

**BLAHOSLAVENÍ JSTE, KDYŽ VÁM ZLOŘEČITI BUDOU LIDÉ A PROTIVENSTVÍ ČINITI
(A MLUVITI VŠECKO ZLÉ O VÁS, LHOUCE...)**

JAKO FÉNIX Z POPELA...

Jsmo přece na výletě, a tak se oprostíme od ideologického, neřkuli politického pohledu známého z médií. Příběh Čapího hnízda se začal psát šest let po začátku nového milénia, kdy se zrodila myšlenka vdechnout nový život zemědělskému statku, jehož tradice sahá hluboko do historie a který vznikl na území dnes již neexistující Kačerovy Lhoty. Tato osada zanikla jako mnoho jiných v době kolem třicetileté války.

Na jejím místě později vyrostl Dvůr Semtín a hospodářství na ploše 136 hektarů vzkvétalo. V roce 1875 tu vyrostl i moderní lihovar, jenže prosperující dvůr po druhé světové válce už jen chátral. Znárodnění statku po nástupu komunistů – tak jako všechno pod jejich „správou“ – dílo zkázy dokonalo...

Myšlenka vytvořit jedinečné místo v souladu s přírodou a okolní mimořádně malebnou krajinou vedla ke komplexní rekonstrukci celého areálu a společně s výstavbou nových prostor trvala více než tři roky. Dodejme, že si vyžádala přes miliardu korun.

JAKO BY SI ČLOVĚK VYBAVIL OBŘÍ PTÁKY...

A opravdu – přicházíme k dominantě areálu, již tvoří jízdárna, navýsost efektní a praktický stavební ob-

Letecký pohled na Dvůr Semtín – dnešní olbramovické Čapí hnízdo – je bezesporu impozantní!

Jako Fénix z popela, vlastně ze stavební suti...

Pěkný dojem na nás udělala i stylová hospodářská stavení s využitím dřeva

jekt, který tomuto místu dodává na exkluzivité, jaká u nás ve své kategorii nemá obdoby! Čápi – ti se sem na historický komín někdejšího lihovaru vracejí z Afriky už od roku 1926.

Ale vidíme, že bez zájmu tu nenechávají ani ostatní živočichy, vždyť součástí farmy je i Ekocentrum, v němž našly azyl desítky zraněných či jinak hendikepovaných zvířat a nechybí tu ani sova, liška nebo třeba vydra. Při pohledu na přilehlá luka a pastviny táhnoucí se daleko až k Podhrázskému rybníku v duchu sčítáme, co vše areál pro ty, kteří nemají přírodu toliko za podstatné jméno, návštěvníkům nabízí.

Pod rozvlněnou hladinou rybníka Slavniče je vidět až na dno

Vedle naučné stezky procházející různými biotopy, tedy prostředím, ovlivněným a pozměněným živou složkou přírody, jsme navštívili i *vesnickou školní malotřídku z počátku 20. století*, v níž se odehrávají různé programy s ekologickou výchovou pro školy, hotelové hosty i širokou veřejnost.

PRO MILOVNÍKY GUMOVÝCH MÍČKŮ

mají na „Čapáku“ golfovou akademii a kdybychom měli víc času, určitě bychom si tu bývali zahráli bowling. Slíbili jsme si, že příště určitě přijedeme s vnoučaty, aby si užili jízdu na ponících a pokoukali na tyrolské koně *haflingy*. A všichni si vychutnáme vyjíždky v kočáře – to bude jistě „žůžo“.

A tady je konečně navýsost působivé Čapí hnízdo v plné parádě

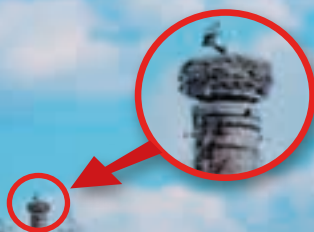

Dřevěná plastika připomínající historický včelí úl – klát

Lanový park, pavilon exotických zvířat, Spa & Wellnes nebo venkovní bazén jsou už vyloženě rozmazlovací potěšeníčka, která si schováme „na někdy“...

Ještě jednou obejdeme zadumaný rybník Slavnič a pak už si to namíříme k Řitce. Třeba na Bučinu nám to netrvalo víc než padesát minut. Dobré – že?

**Jak jsme psali:
čápi sem z Afriky cestují
už od roku 1926,
viz historický komín
bývalého lihovaru**

WWW.SRBA.CZ

Již od roku 1991 jsme
Vaším spolehlivým
servisem a prodejcem

Zastupujeme značky:

Alfa Romeo

Fiat

Fiat Professional

Jeep

Opel

Volvo

**VYBÍREJTE ONLINE ODKUDKOLIV
ZAMILUJTE SE V JÍLOVIŠTI A MODŘANECH.**

Srba[®]
SERVIS
ZALOŽENO 1991